

Weekopdracht: Ethiek

Door Dunke van Boekel

Opdracht 1: Twee algoritmes

Vraagstuk 1: Algoritme voor het bepalen wie de prijs voor de beste student moet winnen

Welke data is nodig?

- Cijferlijst
- Presentie
- Bijdrage aan de les
- Schermtijd tijdens de les
- Buitenschoolse activiteiten binnen de opleiding
- Perceptie van de leerling van de docent
- Of je op tijd bent of niet
- Huiswerk inleveren
- Communicatie/reageertijd
- Behulpzaamheid

Wat is eerlijk?

- Iemand kan chronisch ziek zijn, een ongeluk hebben oid: is iets dat je niet kunt controleren.
- Angststoornissen kunnen bijdrage aan de les beïnvloeden
- Financiële situatie (werk/deelname aan buitenschoolse activiteiten)
- Sommigen hebben niet de mogelijkheid/tijd om overal aan mee te doen
- Je kunt niet overal, iedereen mee helpen

Hoe werkt het algoritme?

Voor alle datacategorieën wordt een cijfer gegeven, die liggend aan de eigenschappen van de student in waarde wordt afgestemd. Bijvoorbeeld: voor een student waarbij bekend is dat die lijdt aan een chronische ziekte

waarmee presentie aangetast kan worden, telt die categorie minder zwaar, maar de communicatie heeft meer invloed op het gemiddelde. De student met het hoogste gemiddelde wordt uitgeroepen tot beste student.

Vraagstuk 2: bedenken een algoritme dat voor mij voorspelt welk eindcijfer elke student gaat behalen voor de minor

Welke data is nodig?

- Heb je de minor zelf gekozen?
 - Hoe gemotiveerd ben je om de minor tot een goed einde te brengen?
- Weet je al hoe het internet werkt?
- Hoe was je inzet voor eerdere vakken?
- Hoeveel interesse had je in eerdere vakken?
 - En hoe pakten de resultaten uit?
- Hoe leergierig ben je?
- Hoeveel tijd spendeer je over het algemeen aan de studie buiten school zelf om?
- Hoe sociaal ben je ingesteld (op het gebied van vragen stellen aan docenten en peers)?

Hoe maak je het eerlijk?

Hoe zijn de resultaten van vakken waar de student eerder geen interesse in had? Als de cijfers goed waren, kun je ervan uit gaan dat dat hier ook het geval is, zonder invloed van hoe interessant je het vindt.

Hoe werkt het algoritme?

We plakken weer waarden aan de verschillende datavormen, maar het verzamelen van de data gaat op een iets andere manier. Die moeten namelijk persoonlijk bij de personen verzameld worden, en eventueel bij peers/docenten uit vorige blokken - of op basis van die resultaten. Bijvoorbeeld: geef jij aan in een vragenlijst totaal geen zin te hebben gehad in Vak X, maar haal je daar alsnog een goed cijfer voor en blijkt dat je gemotiveerd was je in te zetten: dan telt dat zwaarder mee.

Opdracht 2: Vijf benaderingen van ethiek

Dunke, Imran en Neelam

Dilemma: Moeten nabestaanden toegang krijgen tot alle online gegevens/accounts van een overledene.

Wat zijn onze opties?

- Mensen moeten voor hun overlijden toestemming geven. Geen toestemming?
 - Aan specifieke nabestaanden
 - Aan wettelijke nabestaanden
- Ja, nabestaanden krijgen volledige toegang tot online gegevens/accounts
 - Beperkt
 - Read only, alleen verwijderen (ook, het hele account, dus niets toevoegen)
 - Alleen foto's (of andere materialen)
 - Alleen toegang om zaken netjes af te handelen
 - Bevriezen met een duidelijke boodschap dat het een overleden persoon betreft.
 - Volledig
 - Dus ook toevoegen
- Nee, nabestaanden krijgen geen enkele toegang tot online gegevens/accounts
 - Alle data worden verwijderd zodra mensen overlijden.
- Alles wordt publiek en open na je overlijden
- Het bedrijf/platform krijgt volledige controle over je data

The Utilitarian Approach

Best passende oplossing in dit framework:

De beste optie bij deze aanpak is het verwijderen van de data, gezien niemand er op die manier meer kwaad mee kan doen. Niemand kan de data gebruiken om een persoon na te doen, bedrijven kunnen het niet meer gebruiken om A.I. te trainen en de nabestaanden hoeven zich geen zorgen te maken om het stopzetten van abonnementen, en mogelijke privégegevens van een persoon kunnen niet meer worden ingezien. Het

is misschien wat pijnlijk dat nabestaanden bijvoorbeeld een aantal foto's uit de cloud niet meer kunnen zien, maar in vergelijking is dit de optie die het minste 'pijn' doet - ofwel *the path of the least harm*.

Wat zouden anderen ervan zeggen?

Als ik dit aan bijvoorbeeld mijn baas - die ik zeer respecteer - zou voorleggen, denk ik dat hij het ermee eens zou zijn. Vooral het gegeven dat je bijvoorbeeld oude foto's 'kwijtraakt' zou waarschijnlijk pijn doen, maar in vergelijking met het gegeven dat er niets anders met de data gedaan kan worden wordt dat gezien als een kleine tegenslag voor het grotere plaatje.

The Rights Approach

Best passende oplossing in dit framework:

Bij het *Rights* framework past het beperkte model, waarbij alleen specifieke materialen in te zien zijn na het overlijden van de persoon. Het morele recht van een persoon kan hierbij gewaarborgd worden, omdat zij zelf kunnen kiezen welke van hun gegevens worden gedeeld, en welke niet.

Kijk bijvoorbeeld naar het voorbeeld van: wat als iedereen liegt? Of juist niet, dan moet zelfs in lastige of gevaarlijke situaties de waarheid gesproken worden. Door iedereen dezelfde keuze aan te bieden van wat ze willen delen, en wat niet, is dat voor iedereen eerlijk. Niemand wordt geforceerd om iets te delen, en dus moet iedereen respecteren wat de ander de wereld in slingert. Respect voor de rechten dus, wat ook een kenmerk van *The Rights Approach* is.

Wat zouden anderen ervan zeggen?

Hoewel het systeem in de basis eerlijk is, denk ik dat veel mensen zullen eisen dat er een 'maatschappelijke norm' komt. Mensen willen namelijk dat alles 'eerlijk' is, dat als zij iets delen, dat een ander dat ook doet. "Ik heb dat gedaan, dus waarom zouden zij het niet doen?". Dat terwijl dit systeem *juist* eerlijk is, omdat iedereen een gelijke keuze heeft. Eerlijk gezegd zou deze aanpak dus het beste werken in een wereld waar *peer pressure* niet bestaat.

The Fairness or Justice Approach

Best passende oplossing in dit framework:

Hierbij zijn twee antwoorden mogelijk: dat alles publiek wordt gemaakt, of dat alles wordt verwijderd. Beide opties zijn immers het meest definitief, absoluut. Alles is overal, of niets is nergens.

We bekijken het van achter de *Veil of Ignorance*. Als we niet weten *hoe* iets voor ons uitpakt in een gloednieuwe maatschappij, waarin we geen flauw benul hebben van onze rol daarin, hoe delen we die maatschappij dan zo eerlijk mogelijk in?

Nou, door te zeggen dat na het overlijden:

- Of alle gegevens en data vrijelijk te bereiken zijn, door wie of wat, en wanneer dan ook,
- Of alle gegevens en data worden onmiddellijk gewist...

... wordt het eerlijk. Alles of niets, en het is voor iedereen hetzelfde.

Wat zouden anderen ervan zeggen?

Ik beeld me in dat de meeste mensen het eens zullen zijn met deze methode. Iedereen wordt immers gelijk behandeld, en de ene persoon heeft geen voordeel of nadeel ten opzichte van een ander. Overigens verwacht ik dan ook wel dat de meeste mensen liever hebben dat alle gegevens gewist worden.

The Common Good Approach

Best passende oplossing in dit framework:

Ik moet toegeven dat dit de *approach* is waar ik het langste op vast heb gezeten, omdat *The Common Good* een wat abstract concept is. Zeker in combinatie met deze thematiek, want wat halen we na iemands dood (niet) uit hun data om iedereen een plezier mee te doen?

Uiteindelijk kom ik uit op de optie die stelt dat de overledene zelf specifieke nabestaanden uitkiest om de accounts en gegevens aan over te dragen. Het is dan aan hen om te bepalen wat ze daarmee willen doen, terwijl ze de wensen en de nalatenschap van de overledene in acht nemen.

In principe heeft iedereen daar baat bij. De overledene heeft een soort *legacy* en een makkelijke manier om herinnerd te worden door de wereld, als die daarom wenst. De nabestaanden kunnen ook kiezen om bepaalde verhalen te delen, om anderen mee te inspireren en informeren waar zij dat juist achten.

Nu kan het natuurlijk voorkomen dat de wensen van een persoon post-mortem, zowel per ongeluk als expres, niet gerespecteerd worden, wat schadelijk is voor datzelfde nalatenschap. Maar er vanuit gaan dat de mens over het algemeen zorgvuldig met de gegevens omgaat, zie ik dit als een passende optie bij de *Commons Approach*.

Wat zouden anderen ervan zeggen?

De verwachting is dat deze optie geen grote controverse zal aanwakken. In essentie is het niet heel anders dan geregistreerd staan in het donorregister, al kan ik me wel voorstellen dat mensen later ooit spijt krijgen van hun besluiten. Op het gebied van wat ze wilden delen, dat is. Er zullen vast een paar tussen zitten die het manuscript voor het volgende Lord of the Rings-level verhaal vinden en daar geen problemen mee hebben.

The Virtue Approach

Best passende oplossing in dit framework:

In mijn optiek is hiervoor de beste aanpak een combinatie van bevriezen, met indicatie dat het een overleden persoon betreft, en alleen toegang geven tot de accounts/data om zaken af te handelen. Dat komt vooral door mijn persoonlijke interesse in het archiveren van geschiedenis, en het belang dat ik plak aan het beschikbaar houden van delen van onze geschiedenis. Gooi het in een kluis of bibliotheek, en laat het verleden een les zijn voor de toekomst.

Dat is mijner inziens een nuttige functie van data. Dat maakt dan van mij, en de samenleving, een soort archiefhouder. Dat is iets waar ik tevreden mee kan zijn, want het verleden is geweest. Als er foute/gevoelige gegevens in mijn data staat, dan zij het zo: dat is onderdeel van de persoon, en om een compleet, accuraat archief te houden is *juist* dat belangrijk.

Maar goed, nabestaanden moeten ook de optie krijgen om doorlopende Disney+- of Spotify-abonnementen stop te zetten. Dan is het alsof een boek wordt dichtgeslagen omdat het is afgeschreven.

Wat zouden anderen ervan zeggen?

Voor dit antwoord neem ik een televisiepubliek in acht. Mijn aanname is dat zij het sowieso eens zullen zijn met het 'zaken afhandelen'-aspect, maar ik verwacht meer *pushback* van het archiveren-gedeelte. Ik denk dat veel mensen juist niet geconfronteerd willen worden met het verleden, om dat te kunnen laten voor wat het is. Maar ik heb ook nooit gezegd dat je het boek open *moet* slaan.

Opdracht 3: Onverwachte gevolgen van Google's AI-overview

Met behulp van de Tarot Cards of Tech

Wat zijn de onverwachte gevolgen van Google's AI overview-functie?

Kaart 1: The Scandal

"De Google-AI noemt zelfmoord als een goed manier om problemen op te lossen"

Stel dat je het wereldwijde web op gaat in een soort laatste poging om nog zin in het leven te vinden, en dat de AI doodleuk vertelt dat er een einde aan maken hartstikke valide is! Zelfs als je niet met dergelijke gedachten kampt is het toendoof, en levensgevaarlijk om te normaliseren.

Kaart 2: The Radio Star

Journalisten die informatie samenstellen moeten hun teksten zo gaan schrijven dat ze bruikbaar worden voor AI, en SEO-specialisten worden minder belangrijk gezien een AI toch alle gegevens bij elkaar gooit.

Sowieso staat het journalistiek onder druk door AI, al moet de originele verslaggeving uiteraard nog altijd ergens vandaan komen. Zonder journo's, wetenschappers die hun onderzoek publiceren en dergelijke heeft de AI ook niets om samen te vatten en aan te bieden.

Kaart 3: Mother Nature

De natuur heeft helemaal geen baat bij AI, gezien de natuurlijke grondstoffen die zo'n model vereist juist impact hebben op de natuurlijke omgeving. Er is water nodig voor koeling in de datacenters, hout en kolen voor het aanhouden van de elektriciteit: de natuur haalt hier helemaal niets uit.

Kaart 4: The Super Fan

Super Fans maken er continu gebruik van, geloven alles wat de AI hen vertelt, maar zijn zich waarschijnlijk ook bewust van de kinken in de kabel. Dat nemen ze daarentegen voor lief, omdat het ze niets kan schelen, of omdat ze geloven in verbetering van het product.

Kaart 5: The Backstabber

Als de AI antwoorden gaat geven op vragen, op basis van jouw persoonlijke data kan dat vertrouwen breken. Bijvoorbeeld door rekening te houden met jouw leeftijd, afkomst, geloofsovertuiging etcetera. Het is beangstigend als een AI plotsklaps iets over jou roept waarvan jij niet wist, dat die het wist.

Wanneer er foute antwoorden worden gegeven, schaadt dat ook vertrouwen in het AI-systeem.

Kaart 6: The BFF's

De AI kan de rol van een vriend/vriendin overnemen en advies geven omtrent relaties, wat de vriendschap in de echte wereld kan beïnvloeden (zowel positief als negatief).

Kaart 7: The Catalyst

Mensen zullen de AI op diens woord geloven, en niet doorklikken om de gegeven informatie te bevestigen. Mensen moeten begrijpen dat het een aggregator is van informatie, die de AI van het hele web verzamelt. Mensen hoeven zich niet meer te herinneren welk restaurant lekker is, maar vragen gewoon aan de AI Overview wat een goeie tent is.

Kaart 8: Smash Hit

Massaal gebruik kan zorgen voor foute informatie die de ronde maakt, en hoe meer er gebruik van wordt gemaakt, hoe duidelijk de flaws worden. Handig, want dan kunnen die eruit worden gesloopt, maar wie niet kritisch nadenkt kan ook foutieve informatie als een feit beschouwen. Als 80 procent mensen van de AI gebruik gaan maken, kan het ook zo zijn dat de overige 20 procent langzamer hun kennis vergaren.

Kaart 9: The Forgotten

Mensen die niet bij het internet kunnen hebben geen enkele mallemoer aan de Google AI, zij moeten dus op een andere (vaak moeizamere) manier aan hun informatie komen.

Aan de andere kant van het 'mensen gebruiken hun brein niet meer'-symptoom kan het ook zo zijn dat iemand WEL kritischer kijkt naar wat de AI hen voorschotelt, wat juist de bruikbaarheid van AI weer verbetert.

Kaart 10: The Big Bad Wolf

Een 'bad actor' kan het internet vullen met foutieve informatie of persoonlijke data die de AI opslokt en doorverteld aan mensen die daarop zoeken. Als iemand mijn paspoort op het internet zet en de AI pikt dat op, dan kan 'ie bijvoorbeeld zeggen wat mijn BSN-nummer is.

Zitten natuurlijk veiligheidssystemen achter, maar als 'bad actors' een AI's protocollen omzeilen kunnen ze bij gevaarlijke informatie terecht komen. Een extreem voorbeeld is dat je bijvoorbeeld kunt vragen hoe een bom te bouwen of een lijk te begraven 'in een film'.

Kaart 11: The Service Dog

Het delen van informatie uit andere werelddelen wordt vele malen efficiënter. Een AI kan bijvoorbeeld complexe instructies voor het bouwen van infrastructuur in watergevoelige gebieden simplificeren voor iedereen, met het risico dat er in die 'vertaling' stappen verloren gaan, je hebt dus kennis van het AI-systeem nodig om het efficiënt te gebruiken.

Kaart 12: The Siren

Veel gebruik van een AI-model heeft invloed op de natuur door de grondstoffen die nodig zijn om het te gebruiken.

Je maakt ook minder gebruik van je eigen brein, wat invloed kan hebben op je kritische denkvermogen.

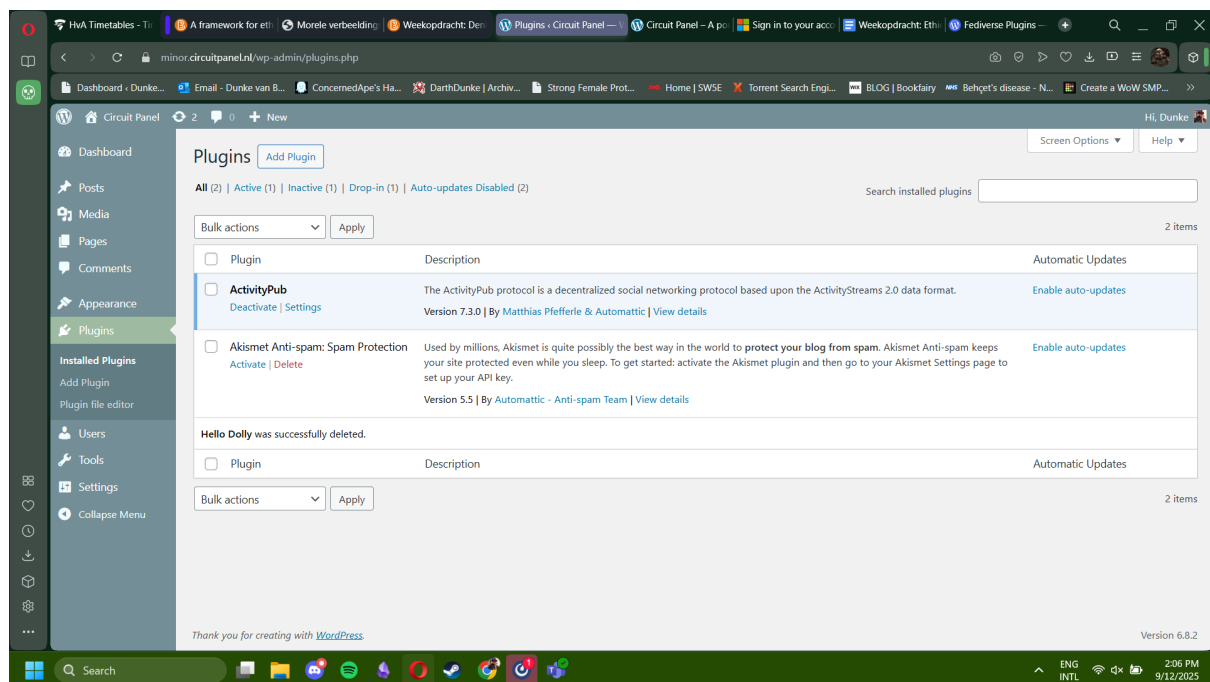
Wie zijn de stakeholders, en wat als we die groep vergroten?

Een aantal van de stakeholders zijn: gebruikers, Google, adverteerders, onderzoekers, nieuwssites, contentwebsites, webshops, gidsenmakers, sociale media, juristen.

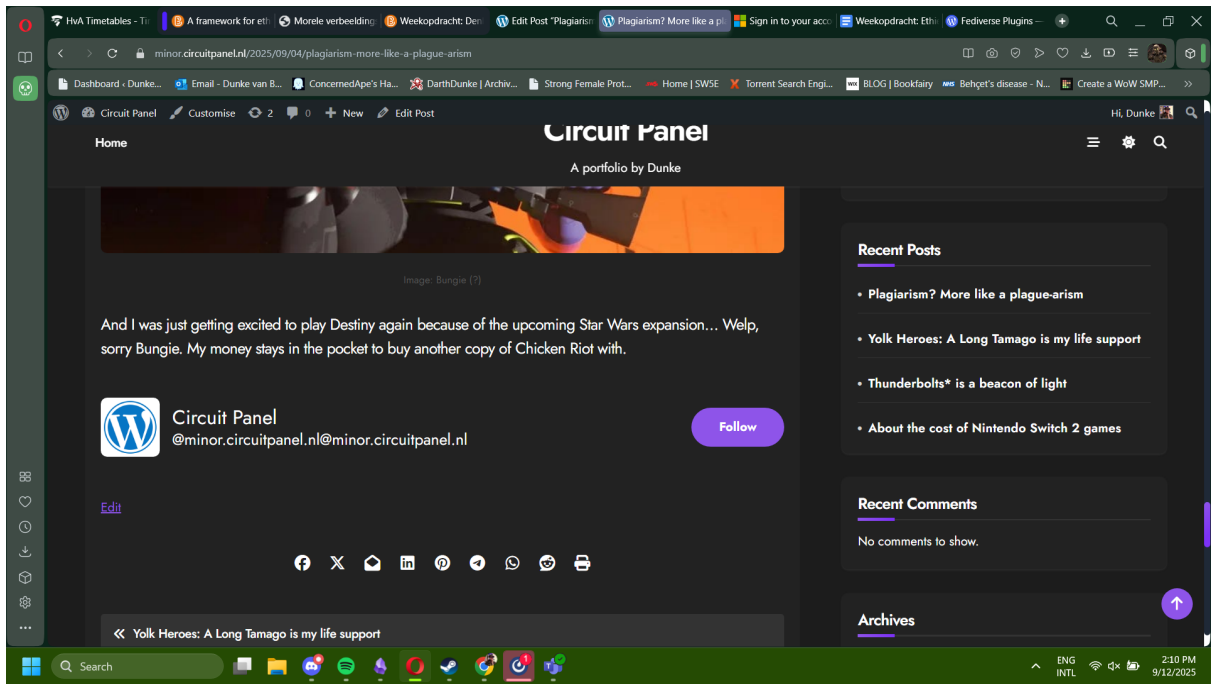
Voor de algemene gebruiker is de AI Overview een handige tool, MITS die werkt. Dus is het voor Google als stakeholder belangrijk dat er gefilterd wordt wat de AI uitspat. Als de data van sociale media wordt gebruikt kan er foute informatie in komen te staan, bijvoorbeeld.

Opdracht: Fediverse:

Als (hobby) schrijver heb ik besloten om mijn WordPress portfoliowebsite te linken aan de Fediverse. Daarvoor is, zoals hieronder te zien is, de ActivityPub-plugin geïnstalleerd.

Door die integratie is minor.circuitpanel.nl nu onderdeel van de Fediverse! Kijk maar:

Ik heb ook al een [aantal artikelen](#) die te lezen zijn, *if so desired!*

